



งานพัฒนาองค์กรและขับเคลื่อนกำลังคน  
 รับวันที่ 25 มี.ค. 2565  
 เวลา 14.18  
 เลขที่ที่ปรึกษา 328

สถาบันพัฒนาสุโขทัยเขตเมือง  
 รับวันที่ 24 / มี.ค. / 65  
 เลขที่ 7A2  
 เวลา 11.00น.

ส่วนราชการ กองกฎหมาย กลุ่มกฎหมายและวินัย โทร ๐ ๒๕๕๐ ๔๐๓๕  
 ที่ สร ๐๑๕๕.๐๖/๑๕๕๖๖ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่อดีตข้าราชการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ  
 มติคณะกรรมการ ป.ป.พ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน อธิบดีกรมอนามัย รองอธิบดีกรมอนามัย ประธานคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ  
 ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก ผู้อำนวยการกองทุกกอง ผู้อำนวยการกลุ่มทุกกลุ่ม  
 ผู้อำนวยการศูนย์ทุกศูนย์ ผู้อำนวยการสถาบันทุกสถาบัน เลขาธิการกรม

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้แจ้งเวียนเรื่อง การดำเนินการทางวินัยและ  
 สั่งลงโทษแก่อดีตข้าราชการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมติคณะกรรมการ ป.ป.พ. ตามพระราชบัญญัติ  
 ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาเพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

กองกฎหมาย จึงขอแจ้งเวียนหนังสือดังกล่าวรายละเอียดตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการ  
 ข้าราชการพลเรือน ที่ นร ๑๐๑๓/ว.๕ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๕ ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ จะเป็นพระคุณ

*(Signature)*

(นางณิรนุช อาภาจารัต)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองกฎหมาย กรมอนามัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนัก  
 เพื่อใช้ตรวจและปิดบัญชี  
 กองกฎหมาย  
 คนเป็นพยาน

*(Signature)*  
 (นางสาว สุกัญญา ชัยกุล)  
 24 มี.ค. 65

*(Signature)*  
 24 มี.ค. 65

(นายเกษม เวชสุธารานนท์)

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาสุโขทัยเขตเมือง

*(Signature)*

นพ

25 มี.ค. 65

นางสาวเนตรวิไล (โชคนาชัยศิริ)  
 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
 รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาสุโขทัยเขตเมือง

- นพ.กมลเทพวิเศษ ๒๕ มี.ค. ๖๕

- นพ.กมลเทพวิเศษ ๒๕ มี.ค. ๖๕

นพ

25 มี.ค. 65

*(Signature)*  
 25 มี.ค. 65

*(Signature)*  
 25 มี.ค. 65

นางสาวเนตรวิไล โชคนาชัยศิริ  
 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ  
 ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรและขับเคลื่อนกำลังคน

กองกฎหมาย (กทม.)
เลขรับ 18085
วันที่ 15 มิ.ย. ๒๕๖๕
เวลา ๙.๕๙๐๙ น.



ห้องรอรับคำขอหมาย
ปี พ.ศ. ๒๕๖๕
วันที่ 4 มิ.ย. 2565
เวลา 09.40

กรณคดี 18085
วันที่ ๑๑ มิ.ย. ๒๕๖๕
คดี ๙-๓๔

กองกฎหมายทั่วไป
รับที่ 189
รับที่ 17505
คดี ๑๐๐๐ 18.๐๔๕

ที่ นร ๑๐๑๑/ว.๕

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี โทร ๑๐๐๐ 18.๐๔๕

๗ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การดำเนินการทวงวินัยและสั่งลงโทษแก่อธิบดีข้าราชการตมตติคณะกรรมาการ ป.ป.ช. และ  
 มติคณะกรรมาการ ป.ป.ท. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒  
 เรียน อธิบดีกรมอนามัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕๙/๒๕๖๔

ด้วยมีส่วนราชการได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทวงวินัยและ  
 สั่งลงโทษแก่อธิบดีข้าราชการพลเรือนสามัญตามมติคณะกรรมาการ ป.ป.ช. และมติคณะกรรมาการ ป.ป.ท.  
 ตามมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม  
 โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน  
 ในการดำเนินการดังกล่าว ว่าผู้บังคับบัญชาจะสามารถสั่งลงโทษแก่อธิบดีข้าราชการพลเรือนสามัญ  
 ตามมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม  
 โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับ  
 ในขณะที่จะดำเนินการได้หรือไม่ อย่างไร ก.พ. จึงมีมติให้หารือในประเด็นดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา  
 โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมรวมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) ได้มีความเห็นตามบันทึกสำนักงาน  
 คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕๙/๒๕๖๔ เรื่อง การดำเนินการทวงวินัยและสั่งลงโทษแก่อ  
 อธิบดีข้าราชการตมตติคณะกรรมาการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)  
 พ.ศ. ๒๕๖๒ สรุปความได้ว่า การสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญที่ออกจากราชการไปแล้ว  
 ตามมติคณะกรรมาการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมาการ ป.ป.ท. ที่ขมุลความผิด ตามมาตรา ๑๐๐/๑ แห่ง  
 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบ  
 ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ  
 ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยกาป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติ  
 มาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และ  
 เงื่อนไขในการดำเนินการและสั่งลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมาการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมาการ ป.ป.ท.  
 มีมติขมุลความผิดข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ยังไม่สามารถดำเนินการได้  
 เนื่องจากยังไม่มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุนำมาใช้บังคับ การสั่งลงโทษจึงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์  
 และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน คือ มาตรา ๑๐๐

/แห่งพระราชบัญญัติ.....

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบ  
 ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗  
 ต้องสั่งลงโทษแก้อัตตข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ  
 นอกจากนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ส่วนราชการจะต้องพิจารณาเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยประกอบด้วย  
 โดยหากการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรดำเนินการตาม  
 มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกฎหมายเดิมก่อนที่จะมี  
 การตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จะต้องปรากฏว่า  
 คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนภายใน  
 หนึ่งร้อยแปดสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการซึ่งเป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการดำเนินการ  
 สอบสวนทางวินัย ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๙๕๐/๒๕๖๔

สำนักงาน ก.พ. จึงขอแจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามบันทึกสำนักงาน  
 คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕๘/๒๕๖๔ มาเพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ  
 รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยที่แนบมาพร้อมนี้

สำหรับกรณีที่มีส่วนราชการได้มีคำสั่งลงโทษแก้อัตตข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด  
 โดยไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ข้างต้น ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ  
 สั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการยกเลิกคำสั่งลงโทษดังกล่าวโดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น  
 พร้อมทั้งแจ้งให้องค์กรตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัย หรือองค์กรพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ  
 ทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑  
 แล้วแต่กรณี ทราบเพื่อประกอบการพิจารณาคำวินิจฉัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

เรียน ข้าราชการนอมานมิย

เพื่อโปรดทราบ *ที่ ๑๖๐๖๖๖๖๖๖๖*

*๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑๑*

*[Signature]*  
 นายวิมล รอดไพร

เลขานุการกรม  
 ๑ ๑ ส.ค. ๒๕๖๕

สำนักมาตรฐานวินัย

โทร. ๐ ๒๕๕๗ ๑๖๒๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๗ ๑๖๒๕

ขอแสดงความนับถือ

*[Signature]*

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)

เลขาธิการ ก.พ.

มคย กคป กก  
*[Signature]*  
 นายอรุณ

(นายอรุณพล แก้วสัมฤทธิ์)

รองอธิบดีกรมอนามมิย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามมิย

*[Signature]*

เพื่อโปรดทราบ

*[Signature]*

*[Signature]*  
 ๑๑๑๑๑๑

- ลงบันทึก
- ทราบ  เวียน
- มอบ *๑๑๑๑๑๑*

*[Signature]*  
 (นางณิรมนย์ คำการจรัส)

นักวิชาการ *๑๑๑๑๑๑*

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกอง *๑๑๑๑๑๑*  
 ๑๕ ๑๑ ๖๕

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๕๙/๒๕๖๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา  
เรื่อง การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่อดีตข้าราชการตามมติ  
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ  
พลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๓๐๓๓/๑๕๙ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่งลงโทษไล่ออดีตข้าราชการออกจากราชการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และรายงานการลงโทษดังกล่าวไปยัง ก.พ. เพื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยกรณีสำนักนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดภายหลังจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับแล้ว ส่วนกรณีกระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) มีผลใช้บังคับ โดยทั้งสองกรณีได้มีการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยภายหลังจากพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีผลใช้บังคับ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และมาตรา ๙๗ วรรคสอง และมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ทั้งนี้ ก.พ. พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว มีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ เห็นว่า โดยที่ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ ซึ่งออกจากราชการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) มีผลใช้บังคับ ไม่ได้บัญญัติแยกการดำเนินการระหว่างกรณีในส่วนราชการดำเนินการเองตามปกติกับกรณีที่ส่วนราชการต้องดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดออกจากกัน ประกอบกับในหลายกรณีไม่สามารถดำเนินการทางวินัยแก่อดีตข้าราชการตามการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ทำให้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่มีผลในทางปฏิบัติ ต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) ได้มีการบัญญัติแยกการดำเนินการในกรณีที่ส่วนราชการดำเนินการเองตามปกติไว้ในมาตรา ๑๐๐ และกรณีที่ส่วนราชการต้องดำเนินการตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิดไว้ในมาตรา ๑๐๐/๑ ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้การดำเนินการทางวินัยและการสั่งลงโทษตามการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยไม่ต้องนำหลักเกณฑ์

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๔/๒๓๕ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ  
กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี  
สำเนาถูกต้อง

สุจินดา ปิยะธรรม

(นางสาวสุจินดา ปิยะธรรม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับ  
ไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขในการสอบสวนหรือการลงโทษ

ในการมี ก.พ. ได้เคยพิจารณาและมีมติว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูล  
ความผิดข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้วทั้งก่อนและหลังจากที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ  
พลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับ หากการดำเนินการทางวินัยเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข  
ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ  
ในขณะนั้นแล้ว การดำเนินการสั่งลงโทษภายหลังจากที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน  
(ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับ ให้ส่วนราชการนำเรื่องเสนอ อ.ก.พ. สามัญเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๙๗  
วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และสามารถสั่งลงโทษตามมาตรา ๑๐๐/๑  
ซึ่งเป็นบทเฉพาะสำหรับกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิด  
ทางวินัย โดยไม่อยู่ในบังคับเรื่องกำหนดเวลาที่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจาก  
ราชการตามมาตรา ๑๐๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว เนื่องจากระหว่างการดำเนินการเพื่อสั่งลงโทษ  
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับแล้ว

ดังนั้น กรณีสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช.  
มีมติชี้มูลความผิดอดีตข้าราชการรายดังกล่าวภายหลังจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน  
(ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับ แม้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เริ่มดำเนินการไต่สวนเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน  
นับแต่วันที่ข้าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการไปแล้วก็ตาม ผู้บังคับบัญชาก็สามารถดำเนินการทางวินัย  
และสั่งลงโทษอดีตข้าราชการรายดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ  
พลเรือนฯ ประกอบมาตรา ๙๑ (๒) และมาตรา ๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย  
การป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ

สำหรับกรณีกระทรวงมหาดไทย เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการกล่าวหาไปยัง  
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าอดีตข้าราชการรายดังกล่าวกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ  
ก่อนที่จะถูกลงโทษไล่ออกจากราชการในกรณีอื่นไปเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ และคณะกรรมการ  
ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นการดำเนินการ  
แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากราชการ  
กรณีจึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้ว  
ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับ  
ในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม แม้กรณีนี้จะปรากฏว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูลความผิดก่อนวันที่  
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับ แต่โดยที่ปรากฏว่า ขณะนี้ อ.ก.พ.  
กระทรวงมหาดไทย ได้พิจารณามีมติให้ลงโทษไล่ออดีตข้าราชการรายนี้ออกจากราชการ พระราชบัญญัติ  
ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับแล้ว จึงถือเป็นกรณีที่มีการดำเนินการยังไม่แล้วเสร็จ  
ผู้บังคับบัญชาสามารถสั่งลงโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติตาม  
มาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ

แนวทางที่ ๒ เห็นว่า โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้ให้ความเห็นไว้  
ในเรื่องเสร็จที่ ๙๕๐/๒๕๖๔ สรุปได้ว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดตามขอบอำนาจ  
หน้าที่ของตนแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การประชุม อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๒  
สำนักงาน ก.พ.อ.

สุจินต์ จิตนรินทร์  
(นางสาวสุจินตนา ปิยธรรม)  
นิติกรชำนาญการพิเศษ

ได้เพียงใดและอย่างไรนั้น ย่อมเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าอดีตข้าราชการทั้งสองรายพ้นจากราชการก่อนวันที่ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับ และพระราชบัญญัติดังกล่าว ไม่ได้มีบทเฉพาะกาลบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายทั่วไป คือ ใช้บังคับ ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะเกิดเหตุ ซึ่งได้แก่มาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือนฯ แต่ต้องดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ซึ่งมีผลอย่างเดียวกับการสอบสวน ทางวินัยของผู้บังคับบัญชาเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่อดีตข้าราชการพ้นจากราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงไม่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยแก่อดีตข้าราชการรายดังกล่าวตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ

หากพิจารณาตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ดังกล่าว ในกรณีสำนักนายกรัฐมนตรีปรากฏข้อเท็จจริงว่าอดีตข้าราชการได้เคยยื่นอุทธรณ์การตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งองค์คณะพนักงานไต่สวนข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นระยะเวลาเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่อดีตข้าราชการ ผู้นั้นพ้นจากราชการไปแล้ว กรณีจึงไม่อาจดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่ใช้บังคับในขณะนั้น ในกรณีกระทรวงมหาดไทย แม้จะเป็นกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิดก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับ แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าอดีตข้าราชการรายนี้ได้ออกจากราชการไปเกินสามปีแล้ว จึงไม่เป็นไปตาม เงื่อนไขตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ ผู้บังคับบัญชาจึงไม่มีอำนาจสั่งลงโทษ ทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติได้

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย แก่อดีตข้าราชการพลเรือนสามัญตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือนฯ ก.พ. จึงมีมติให้หารือปัญหาดังกล่าวมายังคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทยจะสามารถดำเนินการสั่งลงโทษ ทางวินัยแก่อดีตข้าราชการพลเรือนสามัญตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลได้หรือไม่ โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติกฎหมายใด

๒. หากกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมาย ว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยังไม่มีการแก้ไขเพื่อกำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสั่งลงโทษทางวินัย กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิดข้าราชการซึ่งออกจากราชการไปแล้วตามมาตรา ๑๐๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ จะสามารถนำมาตรา ๑๐๐/๑ ดังกล่าวมาบังคับใช้ได้หรือไม่

สำเนาถูกต้อง

สุจินตนา ปิยธรรม

(นางสาวสุจินตนา ปิยธรรม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

โดยที่ปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญ สมควรพิจารณาด้วยความรอบคอบ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓๒ วรรคหนึ่งแห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) เพื่อประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ก.พ. โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วปรากฏข้อเท็จจริงจากการชี้แจงของผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ว่า ปัจจุบันอดีตข้าราชการทั้งสองรายตามกรณีหารือได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการไปยังคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) และปัจจุบันยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค. อย่างไรก็ตาม ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า โดยที่ปัญหาข้อกฎหมายในเรื่องนี้เป็นปัญหาสำคัญ หากคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วางหลักกฎหมายในเรื่องนี้ให้ชัดเจน สำนักงาน ก.พ. ก็จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณารวมทั้งแจ้งเวียนความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไปได้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) จึงเห็นสมควรพิจารณาให้ความเห็นเฉพาะประเด็นที่เป็นกรณีพิพาทข้อกฎหมายเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องโดยมิได้นำข้อเท็จจริงกรณีสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทยตามที่สำนักงาน ก.พ. หารือมาใช้ในการพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) พิจารณาแล้วเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขปัญหาการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วตามมาตรา ๑๐๐ โดยกำหนดกรอบ

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา ก่อนออกจากราชการว่า ในขณะที่รับราชการได้กระทำความผิดอาชญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังจากข้าราชการพลเรือนสามัญได้ออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการและต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

ฯลฯ

ฯลฯ

สำเนาถูกต้อง

สุจินตนา ชัยธรรม  
(นางสาวสุจินตนา ชัยธรรม)  
นิติกรชำนาญการพิเศษ

ระยะเวลาในการดำเนินการทางวินัยและการสั่งลงโทษทางวินัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเพิ่มมาตรา ๓๐๐/๑ เพื่อให้มีข้อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการและสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการ พลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วในกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี โดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)ฯ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๒ แต่โดยที่ปัจจุบันยังมิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการ ดำเนินการและสั่งลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูล ความผิดข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งออกจากราชการแล้วไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงมีปัญหว่า ในการดำเนินการสั่งลงโทษทางวินัย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายใด เนื่องจากยังไม่มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่จะนำมาใช้บังคับตามมาตรา ๓๐๐/๑ ดังกล่าว และแม้ว่า มาตรา ๙๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตฯ จะบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหา ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิดก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามฐานความผิด ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูล โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีกเท่านั้น โดยต้องพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา นั้นจะพ้นจาก การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อใดก็ตาม บทบัญญัติดังกล่าวจึงมิได้เป็นฐานอำนาจในการสั่งลงโทษ ทางวินัยอดีตข้าราชการ และการสั่งลงโทษทางวินัยยังคงต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือ

มาตรา ๓๐๐/๑ ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐมีมติชี้มูลความผิดข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใด ซึ่งออกจากราชการแล้ว การดำเนินการทางวินัยและสั่งลงโทษแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงก็ให้งดโทษ  
 “มาตรา ๙๘ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับส่วนการไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๓ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น พิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าส่วนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน พิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนได้รับแจ้งมติที่ได้ขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ทบทวนตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหา นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนหรือหลัง ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเมื่อพ้นกำหนดเวลา ตามมาตรา ๙๔ แล้ว แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อไป

สุจินตน์ ปิยธรรม  
 (นางสาวสุจินตนา ปิยธรรม)  
 นิตกรชำนาญการพิเศษ



ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นไปตามแนวทางในเรื่องหนังสือที่ ๕๑/๒๕๖๓<sup>๖</sup> ดังนั้น ในการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญจึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ อันเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการดังกล่าว

ในเรื่องนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) เห็นว่าการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วตามมาตรา ๑๐๐/๑<sup>๗</sup> ระหว่างที่ยังมิได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินการและสั่งลงโทษทางวินัยกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติชี้มูลความผิดข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งออกจากราชการแล้วไว้เป็นการเฉพาะ นั้น จะต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เมื่อมาตรา ๑๐๐<sup>๘</sup> แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ได้บัญญัติให้การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้ว ต้องปรากฏว่าได้มีการกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการ โดยผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาคำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ หรือหากเป็นการกล่าวหาหลังจากที่ข้าราชการพลเรือนสามัญได้ออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาคำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการและต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าเงื่อนไขในการสั่งลงโทษตามมาตรา ๑๐๐<sup>๙</sup> ได้บัญญัติให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยจะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นออกจากราชการไม่ว่าจะมีการกล่าวหาไว้ก่อนหรือหลังจากออกจากราชการ ดังนั้น การที่ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยจะสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการสอบสวนและมีมติชี้มูลความผิดทางวินัย จึงต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ กล่าวคือ สั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นออกจากราชการ

อนึ่ง ในกรณีที่การดำเนินการทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ อันเป็นกฎหมายเดิมก่อนที่จะมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓)<sup>๑๐</sup> นั้น จะต้องปรากฏว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันซึ่งเป็นระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับ

<sup>๖</sup>บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการพลเรือนตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดภายหลังจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถัด ที่ นร.๐๕๐๔/๒๖ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

<sup>๗</sup>โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

<sup>๘</sup>แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

<sup>๙</sup>โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

สำเนาถูกต้อง  
สุจินตนา พิชัยธรรม  
(นางสาวสุจินตนา พิชัยธรรม)  
นิติกรชำนาญการพิเศษ

การดำเนินการสอบสวนทางวินัย ซึ่งกรณีดังกล่าวมิใช่เงื่อนไขในการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ดังนั้น หากปรากฏว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เริ่มดำเนินการสอบสวนเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ข้าราชการพลเรือนสามัญพ้นจากราชการก็จะทำให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่มีอำนาจในการสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้นั้นได้ ทั้งนี้ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ในเรื่องเสร็จที่ ๙๕๐/๒๕๖๔<sup>๑</sup> มิได้เป็นการวินิจฉัยอำนาจในการสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน แต่เป็นการวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยที่เกินกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ไม่สามารถสั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งออกจากราชการไปแล้วได้



(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๔

สำเนาถูกต้อง

สุจินตนา ปิยะธรรม

(นางสาวสุจินตนา ปิยะธรรม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การพิจารณาโทษทางวินัยแก่อดีตข้าราชการกระทรวงอุตสาหกรรมตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สับที่ นร ๐๔๐๔/๑๕๔ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี